

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
MÄÄRÄYS (toinen jaosto)
6 päivänä kesäkuuta 2002 *

Asiassa T-105/01,

Società Lavori Impianti Metano Sicilia (SLIM Sicilia), kotipaikka Syrakusa (Italia), edustajinaan asianajajat N. Saitta, F. Saitta, M. Syrakusa, F. M. Moretti ja C. Lanciani,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään H. Van Vliet, avustajanaan asianajaja M. Moretto, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa 12.12.2000 Italian hallitukselle osoitetusta kirjeestä ilmenevän komission pää-

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

töksen, joka koskee kieltäytymistä jatkamasta lopullisen maksuvaatimuksen esittämiselle varattua määräaikaa ja Euroopan aluekehitysrahastosta Syrakusan kaupungin metaanikaasuverkkoon liittämistä varten myönnettyyn avustukseen nro 840503013/001 liittyvän asian käsittelyn lopettamista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. M. Moura Ramos sekä tuomarit J. Pirrung ja A. W. H. Meij,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön oikeussäännöt

- 1 Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) on luotu 18.3.1975 annetulla neuvoston asetuksella N:o 724/75 (EYVL L 73, s. 1). Kyseisen asetuksen, jota on muutettu

6.2.1979 annetulla neuvoston asetuksella N:o 214/79 (EYVL L 35, s. 1) ja 16.12.1980 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3325/80 (EYVL L 349, s. 10), 4—12 artiklaan sisältyvät säännökset, jotka koskevat yhteisön tukitoimia jäsenvaltioiden päättämille aluepolitiikan toimenpiteille. Asetus N:o 724/75 on korvattu 1.1.1985 lähtien Euroopan aluekehitysrahastosta 19.6.1984 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1787/84 (EYVL L 169, s. 1).

2 Rakennerahastojen järjestelmä on uudistettu vuonna 1988. Neuvosto antoi 24.6.1988 asetuksessa N:o 2052/88 (EYVL L 185, s. 19) säännökset, jotka koskevat rakennerahastojen päämääriä ja tehokkuutta ja niiden toiminnan yhteensovittamista keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa. Neuvosto antoi 19.12.1988 asetuksen N:o 2052/88 soveltamisesta Euroopan aluekehitysrahaston osalta asetuksen N:o 4254/88 (EYVL L 374, s. 15). Viimeksi mainitulla asetuksella on korvattu asetus N:o 1787/84.

3 Rakennerahastoja koskevan lainsäädännön soveltamisen yhteydessä on esiintynyt talousarvioon liittyviä ongelmia siitä syystä, että tiettyjen projektien osalta on kulunut pitkä aika yhteisön talousarvioon kohdistuvien menojen sitomisen ja projektin lopullisen päättämisen välillä. Projekti päättyy tuen loppuosan maksamiseen, kun toimenpide on todellisuudessa valmistunut, mikä edellyttää, että siinä taloudellisessa tarkastuksessa, joka kyseisen jäsenvaltion on tehtävä, päädytään myönteiseen tulokseen. Tältä osin ilmenneet viivästykset ovat johtaneet tilintarkastustuomioistuimen ja Euroopan parlamentin esittämään arvosteluun. Tilanteen parantamiseksi neuvosto muutti vuonna 1993 tapahtuneen rakennerahastojen uuden uudistuksen yhteydessä asetuksia N:o 2052/88 ja N:o 4254/88, kun se otti käyttöön tiettyjä siirtymäsäännöksiä, joiden tarkoituksena oli ratkaista sellaisten hankkeiden ongelma, joita koskeva tuki oli myönnetty ennen 1.1.1989, mutta joita ei ollut vielä lopullisesti päätetty.

4 Tältä osin asetuksen N:o 2052/88 15 artiklan 3 kohdasta käy ilmi, että ”tuen myöntäminen hankkeille, joiden osalta on ennen 1 päivää tammikuuta 1989

tehty päätös tuen myöntämisestä”, oli saatettava lopullisesti päätökseen viimeistään 30.9.1995.

- 5 EAKR:n osalta asetuksen N:o 4254/88, sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1993 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2083/93 (EYVL L 193, s. 34), 12 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Siirtymäsäännöksiä

Komissio vapauttaa ilman eri toimenpiteitä viimeistään 30 päivänä syyskuuta 1995 osia seuraavista summista, jotka on sidottu tuen myöntämiseen EAKR:sta sellaisille hankkeille, joista komissio on päättänyt ennen 1 päivää tammikuuta 1989 ja joiden osalta komissiolle ei ole esitetty lopullista maksupyyntöä ennen 31 päivää maaliskuuta 1995, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta sellaisiin hankkeisiin, joita on lykätty oikeudellisista syistä.”

Italian oikeussäännöt

- 6 Käsiteltävässä asiassa kyseessä oleva hanke kuuluu Etelä-Italian (Mezzogiorno) liittämistä metaanikaasun jakeluverkkoon koskevaan ohjelmaan. Tämä ohjelma perustuu 28.11.1980 annetun Italian lain nro 784 (jäljempänä laki nro 784), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.1982 annetulla Italian lailla nro 51, 11 §:ään. Lain nro 784 11 §:n 1 ja 2 momentin sanamuodon, jonka kantaja on

esittänyt, mukaan Comitato Interministeriale di Programmazione Economica (ministeriöiden välinen taloudellisen suunnittelun komitea; jäljempänä CIPE) on hyväksyttävä Etelä-Italian metaanikaasuohjelma. Lain nro 784 11 §:n 3 momentissa annetaan lupa 605 miljardin Italian liiran (ITL) menoihin kyseisen ohjelman kansallista rahoitusta varten. CIPE:n tehtävänä on vahvistaa kriteerit ja yksityiskohtaiset menettelytavat tukien myöntämistä varten. Tuet myönnetään valtiovarainministerin asetuksella sen jälkeen, kun Cassa per il Mezzogiorno (Mezzogiornon rahasto) on antanut tekniset ohjeet (11 §:n 13 momentti). Cassa depositi e prestiti (talletus- ja luottorahasto) maksaa kansalliset tuet, samoin kuin EAKR:n myöntämät tuet, saajille (11 §:n 14 momentti). Laissa nro 784 oikeutetaan nimittäin tuen myöntäminen kunnille tai niiden ryhmittymille (consorzi) pääomina tai korkohyvityksinä (11 §:n 4 momentin 1 ja 2 kohta).

Tositteet

7 Päätöksellä C(84) 1819/242, joka on tehty 12.12.1984 ja osoitettu samana päivänä Italian tasavallalle, komissio on myöntänyt EAKR:sta tuen hankkeelle, joka koskee Syrakusan kaupungin liittämistä metaanikaasuverkkoon. EAKR:n tuki on 40 prosenttia hankkeen kustannuksista (joita koskeva arvio on 27,5 miljardia ITL) ja siten määrältään enintään 11 miljardia ITL. Tämän päätöksen liitteen mukaan hankkeen toteuttamisesta vastaava viranomainen oli Syrakusan kunta. Työt oli suunniteltu suoritettavaksi tammikuun 1984 ja joulukuun 1986 välillä. Valtiovarainministerin 31.10.1983 antamalla asetuksella Italian valtio oli myöntänyt lain nro 784 11 §:n 4 momentin mukaisesti kansallisen tuen, jonka määräksi oli myös vahvistettu 11 miljardia ITL.

8 Syrakusan kaupunki on antanut hankkeen toteuttamisen kantajalle joulukuussa 1983 tehdyn käyttöoikeusurakkasopimuksen perusteella (jäljempänä urakkasopimus).

- 9 Kyseisen sopimuksen 20 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Kunnanhallinto, joka nimeää urakan saajan, esittää säädetyssä määräajassa hakemuksen 28.11.1980 annetun lain nro 784 11 §:n 4 momentin 1 kohdassa tarkoitetun sekä asetuksessa EAKR-ETY N:o 724/75 säädetyn taloudellisen tuen saamista varten ja antaa Cassa del Mezzogiornolle valtuutuksen jättää hakemus Euroopan aluekehitysrahastolle.

Urakan saaja puolestaan toimittaa valtiovarainministeriölle ja Cassa per il Mezzogiornolle hakemuksen lain 784/80 11 §:n 4 momentin 2 kohdan mukaisten tukien saamista varten.

Kunta siirtää sikäli kuin mahdollista urakan saajalle edellä mainituista tuista peräisin olevien määrien saamisesta huolehtimisen sitä mukaa kuin varat on hyvitetty kunnanhallinnon tilille.

Joka tapauksessa urakan saaja sitoutuu muodollisesti niiden kustannusten suoraan rahoittamiseen, joita yllä mainitut tuet eivät kata.”

- 10 Sen kuvauksen mukaan, jonka kantaja on esittänyt Italian tätä alaa ja urakka-sopimusta koskevasta lainsäädännöstä, tällainen urakka edellyttää, että urakan

saaja ottaa yksin huolehtiakseen töiden rahoituksesta urakan antavan kunnan sijasta. Tätä varten urakan saajalla on oikeus saada kunnalta sille myönnetty kansalliset ja yhteisön taloudelliset tuet. Sen on sitä vastoin rahoitettava itse ne hankkeen kustannukset, joita tuet eivät kata. Urakan saajan korvaus ei muodostu hallinnon maksamasta hinnasta, vaan oikeudesta jatkossa hyödyntää suoritettua työtä ja pitää itsellään hyödyntämisestä syntyvät tulot.

- 11 Yhteisön tuki on maksettu erissä, jotka komissio on suorittanut Italian valtiovarainministeriölle, joka taas on siirtänyt ne Syrakusan kunnalle, joka puolestaan on maksanut kyseessä olevat määrät kantajalle. Kantajalle maksut on suoritettu niiden työn eri edistymisvaiheita koskevien selvitysten perusteella, jotka on laadittu töiden edistyessä.
- 12 Ensimmäistä työvaihetta koskeva selvitys, joka kattoi 3.3.1989 mennessä suoritettut työt, on laadittu 31.8.1989. Tämän selvityksen mukaan suoritettut työt vastaavat 24 110 190 502 ITL:n summaa.
- 13 Syrakusan kunta on teettänyt tarkastuksen, joka on antanut aihetta kiistaan kunnan ja kantajan välillä. Tarkastuskertomuksessa, joka on päivätty 12.10.1991, todetaan, että töistä aiheutuneet hyväksyttävissä olevat kustannukset ovat ainoastaan 21 395 087 275 ITL. Tarkastajien mukaan hankkeeseen alun perin kuuluneiden töiden aiheuttamat kustannukset olivat olleet suunniteltuja ja taloudellista tukea varten hyväksytyjä kustannuksia alhaisemmat. Tarkastajat ovat todenneet, että jos kantaja haluaa saada määrältään lähempänä alun perin suunniteltua olevan tuen, sen on mahdollisesti suoritettava muita töitä jakeluverkon laajennushankkeen muunnelman yhteydessä.

- 14 Tätä ovat seuranneet välimiesmenettely ja oikeudenkäynti Italian hallinnollisissa tuomioistuimissa. Sisilian alueellisen hallinnollisen tuomioistuimen 22.11.1993 tekemän päätöksen johdosta on suoritettu uusi tarkastus, joka alkoi 16.11.1994. Tarkastus päättyi 8.6.1995. Uusi tarkastaja on ottanut huomioon kantajan 4.3.1989—13.4.1995 välisenä aikana suorittamat lisätyöt. Tämän tarkastuksen aikana hyväksytyn lopullisen työvaiheselvityksen mukaan hankkeen kustannukset olivat 26 037 671 249 ITL.
- 15 Syrakusan kunta on 25.7.1995 hyväksynyt toisen tarkastuksen tulokset.
- 16 Tällä välin, nimittäin 29.3.1995, Italian talousarvioministeriö on lähettänyt komissiolle luettelon niistä hankkeista, joita varten oli pyydetty lopullisen maksuvaatimuksen esittämiselle varatun määrääjän pidentämistä oikeudellisista syistä tapahtuneen lykkäyksen takia siten kuin asetuksen N:o 4254/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 2083/93, 12 artiklassa säädetään. Riidanalainen hanke oli kyseisessä luettelossa.
- 17 Teollisuusministeriö ilmoitti 25.10.1996 valtiovarainministeriölle ja talousarvioministeriölle, että kaikkia hankkeita, joita varten oli pyydetty lopullisen maksuvaatimuksen esittämiselle varatun määrääjän pidentämistä, ”voidaan pitää tosiasiaassa pidennettyinä”. Mitään tätä tarkoittavaa komission päätöstä ei kuitenkaan ollut tehty.
- 18 Valtiovarainministeriö on 3.12.1996 antamallaan asetuksella vahvistanut 7.4.1995 päiväksi, jolloin riidanalaisen hankkeen työt on saatu päätökseen, ja se on hyväksynyt hankkeen yhteydessä aiheutuneiden kustannusten kokonaismääräksi 25 095 000 000 ITL. Talletus- ja luottorahasto on suorittanut ennakon

viimeisestä rahoituserästä Syrakusan kunnalle. Komissiolle ei ole ilmoitettu asiasta. Talletus- ja luottorahasto on 30.12.1996 ilmoittanut teollisuusministeriölle, että kustannuksiin liittyvien lopullisten asiakirjojen perusteella on päätetty suorittaa 2 703 916 079 ITL:n loppuosan maksu, ja se on pyytänyt kyseistä ministeriötä lähettämään EAKR:lle rahaston ennakkoon kansallisen lainsäädännön mukaisesti suorittamaa määrää vastaavan 456 060 000 ITL:n suuruisen maksupyynnön tuen loppuosaa varten. Syrakusan kunnan 16.1.1997 tekemällä päätöksellä kantajalle on suoritettu 2 703 913 080 ITL:n summa.

- 19 Vuoden 1999 aikana oli määriteltä rajoitetut määrääajat sitä varten, että Italian viranomaiset saavat ja tarkastavat asiakirjat, jotka osoittavat, että hankkeet, joita varten oli pyydetty lopullisen maksuvaatimuksen esittämiselle varatun määrääajan pidentämistä, oli lykätty oikeudellista syistä. Komissio sai vuoden 2000 alussa edellä mainittujen tarkastusten tulokset. Komissio on saanut riidanalaisen hankkeen osalta tarkastuslomakkeen, josta käy ilmi, että tarkastus on suoritettu 11.10.1999. Tässä tilanteessa komissio on saanut tietoonsa, että alun perin suunnitellut hankkeen toteuttamistoimenpiteet oli saatu päätökseen maaliskuussa 1989 ja että töiden arviointi oli ollut oikeudenkäynnin kohteena. Sille on myös ilmoitettu, että lisätöitä oli suoritettu ja että ne olivat vielä käynnissä 31.3.1995 (ks. edellä 16 kohta). Komissio on näiden tietojen perusteella katsonut, että hanketta ei ollut lykätty esitettyjen oikeudenkäyntimenettelyjen johdosta.
- 20 Komissio on 12.12.2000 päivätyllä kirjeellä, joka on käsiteltävän kanteen kohteena oleva päätös, ilmoittanut Italian hallitukselle, ettei se voi hyväksyä tiettyä joukkoa hankkeita, joiden joukossa riidanalainen hanke oli, koskevia määrääajan pidennyshakemuksia ja että se esittää Italian hallitukselle muun muassa kyseessä olevan hankkeen päättämistä. Komissio on todennut kyseisen kirjeen liitteessä, että tähän investointiin hyväksyttävien menojen määrä on 23 930 772 264 ITL, vaikka myöntämispäätöksen mukainen määrä oli 27 500 000 000 ITL. Tämän

mukaisesti alun perin myönnetyn tuen, jonka enimmäismääräksi oli asetettu 11 miljardia ITL, sijasta erääntynyttä määrää vähennettiin 9 572 308 905 ITL:aan (eli 40 prosenttiin sidotuista menoista), joka summa oli jo maksettu (lukuun ottamatta 8 905 ITL:n määrää, jonka suorittamisesta oli ilmoitettu) ennen 31.3.1995.

- 21 Tässä kirjeessä komissio on pyytänyt Italian viranomaisia ilmoittamaan sille kolmen viikon määräajassa mahdollisista huomautuksistaan. Valtiovarainministeriö on 19.12.2000 päivätyllä muistiollaan ilmoittanut komissiolle, ettei sillä ole mitään 12.12.2000 päivätyä kirjettä tai siihen sisältyvää hankkeen päättämisehdotusta koskevia huomautuksia.

- 22 Valtiovarainministeriö on 9.1.2001 ilmoittanut pidennyshakemuksen hylkäämisestä Syrakusan kunnalle ja antanut siitä tiedon teollisuusministeriölle. Teollisuusministeriö on 13.2.2001 päivätyssä muistiossaan, jonka kantaja on vastaanottanut 5.3.2001, ilmoittanut kantajalle tästä päätöksestä ja huomauttanut, että kantajan on vastattava siitä yhteisön tuen osuudesta, jota ei ole voitu maksaa.

- 23 Kantaja on riitauttanut nämä muistiot Sisilian alueellisessa hallintotuomioistuimessa saadakseen ne kumotuiksi.

- 24 Kantaja on samanaikaisesti yrittänyt saada tietoonsa 12.12.2000 päivätyn komission kirjeen sisällön yhtäältä komissiosta, joka on kehottanut sitä kääntymään Italian viranomaisten puoleen, ja toisaalta viimeksi mainituilta. Kantaja on 11.4.2000 saanut valtiovarainministeriöstä kopion kyseisestä kirjeestä.

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

- 25 Kantaja on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 14.5.2001 toimittamallaan kirjelmällä nostanut nyt käsiteltävänä olevan kanteen, jossa se vaatii 12.12.2000 tehdyn päätöksen (jäljempänä riidanalainen päätös) kumoamista kaikilta kantajaa koskevilta osin ja toissijaisesti riidanalaisen päätöksen kumoamista siltä osin kuin siinä vahvistetaan kantajan osalta ennen 31.3.1995 ”ilmoitetuiksi kustannuksiksi” 23 930 772 264 ITL:n, 24 110 190 502 ITL:n tai muun tätä summaa suuremman määrän sijasta.
- 26 Komissio teki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 27.7.2001 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla oikeudenkäyntiväitteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- 27 Vastaaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
 - jättää kanteen tutkimatta, koska tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat
 - velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 28 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
 - hylkää komission tekemän oikeudenkäyntiväitteen

- hyväksyy kanteen kannekirjelmässä esitettyjen vaatimusten mukaisesti
- velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tutkittavaksi ottaminen

- 29 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 4 kohdan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi asianosaisen hakemuksesta ratkaista tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevan väitteen käsittelemättä itse pääasiasa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 3 kohdan mukaan hakemuksen jatkokäsittely on suullinen, jollei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättä toisin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo asiakirja-aineiston perusteella saaneensa asiassa riittävästi selvitystä, eikä suullista käsittelyä ole tarpeen aloittaa.

Asianosaisten lausumat

- 30 Komissio on sitä mieltä, että riidanalainen päätös ei koske kantajaa suoraan. Se esittää, että kantaja ei ole riidanalaisen tuen saaja eikä vastaanottaja ja että sitä ei ole yksilöity tuen myöntämispäätöksessä eikä riidanalaisessa päätöksessä. Komission ja kantajan välillä ei ole mitään suoraa yhteyttä. Kantaja on pelkkä tuensaajan, eli hankkeen toteuttamisesta vastuussa olevan julkisen viranomaisen, sopimuskuppani.

- 31 Komission mukaan kantajan pelkkää oikeusvaikutus on joutuminen vastaamaan investoinnin kustannusten lisäosuudesta. Komissio arvioi, ettei tämä vaikutus aiheudu riidanalaisesta päätöksestä eikä yhteisön oikeudesta, vaan yksinomaan Syrakusan kunnan päätöksestä asettaa työurakan saannille edellytys, että urakansaja ottaa itse vastattavakseen kaikista kustannuksista, joita yhteisön tai kansalliset tuet eivät kata. Kyseinen päätös oli käyttö-oikeusurakkasopimuksen 20 kohdan pohjana. Komissio on sitä mieltä, että tämän sopimusehdon puuttuessa Syrakusan kunta olisi vastannut kustannuksista, joita yhteisön tai kansalliset tuet eivät kata. Komissio lisää, että kantaja on hyväksynyt käyttöoikeusurakkasopimuksen 20 kohdan ja että se on näin ottanut riskin joutua vastaamaan kustannuksista, joita tuet eivät kata.
- 32 Komissio korostaa, että riidanalaisessa päätöksessä ei edellytetä sen kantajalle suoritettua määrän takaisinperintää, joka ylittää riidanalaisesta päätöksestä seuraavan yhteisön lopullisen tuen määrän.
- 33 Kantajan mukaan riidanalaisella päätöksellä on sen suhteen suoria oikeusvaikutuksia, jotka eivät riipu mistään Italian valtion, jolle päätös on osoitettu, täytäntöönpanotoimenpiteistä, olivatpa ne sitten harkinnanvaraisia tai eivät.
- 34 Kantaja väittää, että käyttöoikeusurakkasopimuksen seurauksena kantaja itse on taloudellisten tukien "saaja" ja näin ollen kaikkien komission tässä yhteydessä tekemien päätösten todellinen adressaatti. Kantaja kuvailee yksityiskohtaisesti "rakennus- ja käyttöoikeusurakkaa" koskevan Italian järjestelmän ja Italian oikeuden mukaiset hanketta koskevat säännökset.
- 35 Kantaja arvioi, että riidanalaisen päätöksen pääasiallinen vaikutus on riidanalaiselle hankkeelle myönnetyn yhteisön tuen vähentäminen 11 miljardista ITL:sta 9 572 308 905 ITL:aan. Se arvostelee komissiota siitä, että komissio ei ole oikeudenkäyntiväitteessään ottanut huomioon riidanalaisen päätöksen oikeusvaikutusta, eli "yhteisön tuen osittaista amputointia", ja siitä, että komissio on

perustanut väitteensä ja niiden perustelut ainoastaan kustannuksiin, jotka kantajalle aiheutuvat velvollisuudesta vastata investoinnin kustannusten lisäosuudesta. Kantajan mukaan sen EAKR:n taloudellista tukea koskevan oikeuden leikkaaminen johtaa automaattisesti merkittävämpään taloudelliseen sitoutumiseen, mikä on päätöksen suora vaikutus, joka ei syntyäkseen edellytä muita jäsenvaltion tai kunnan toteuttamia toimenpiteitä.

- 36 Kantaja kiistää käyttöoikeusurakkasopimuksen 20 kohdan hyväksyessään ottaneensa riskin joutua vastaamaan kokonaan EAKR:n vastattavaksi suunnitellusta rahoituksen osuudesta siinä tapauksessa, että komissio päättää olla myöntämättä tukeaan. Se väittää käyttöoikeusurakkasopimuksessa asettaneensa töiden toteuttamisen lykkäävän ehdon, joka koskee kansallisen ja yhteisön taloudellisen tuen saamista hankkeelle.
- 37 Kantaja on sitä mieltä, että riidanalaisessa päätöksessä sille asetetaan velvollisuus palauttaa Italian valtiolle loppuosa tuesta, jonka viimeksi mainittu on kantajalle ennakkona maksanut, mutta jonka suorittamisesta on riidanalaisessa päätöksessä kieltäydytty. Kantajan mukaan tämä velvollisuus seuraa suoraan riidanalaisesta päätöksestä ilman, että se edellyttäisi valtion tai kunnan muita toimenpiteitä.
- 38 Kantaja päättelee edellä esitetystä, että riidanalaisella päätöksellä on kantajaan kohdistuvia suoria ”muodollisia” seurauksia ilman mitään Italian hallintoviranomaisten lisätoimenpiteitä.
- 39 Se korostaa lisäksi, että oikeuskäytännössä ei edes edellytetä tällaista muodollista suoraa vaikutusta. On nimittäin hyväksytty, että päätös voi koskea yksityistä oikeussubjektia suoraan sen tilanteen lisäksi, kun mikään kansallisten viranomaisten lisätoimenpide ei ole tarpeen, myös silloin, kun on olemassa suora ”aineellinen” vaikutus, eli kun toimi tosin edellyttää kansallista täytäntöönpanotoimenpidettä, mutta varmuudella tai suurella todennäköisyydellä on mahdollista ennustaa, että täytäntöönpanotoimenpide vaikuttaa yksityiseen oikeussubjektiin.

- 40 Kantaja väittää, että Italian valtion mahdollisuus olla ryhtymättä käsiteltävässä asiassa toimiin riidanalaisen päätöksen johdosta on pelkästään teoreettinen. Italian viranomaiset eivät koskaan ole osoittaneet olevansa valmiita hyväksymään oman osuutensa korotusta yhteisön osuuden mahdollisen vähennyksen kattamiseksi. Lisäksi Italian lainsäädännön kannalta olisi erittäin epävarmaa, että tällainen korotus voitaisiin Italian valtion osalta laillisesti hyväksyä.
- 41 Kantaja kiistää komission väitteen, joka koskee kansallisten viranomaisten harkintavaltaa sille suoritetun ennakon takaisinperinnässä. Se katsoo, ettei ole merkityksellistä tietää, onko Italian valtiolla velvollisuus riidanalaisen päätöksen johdosta suorittaa palautuksia komissiolle. Päätöksen johdosta kantajalla on joka tapauksessa velvollisuus palauttaa sille lopullisesta tuesta maksettu ennakko.
- 42 Kantaja arvioi vielä, että käsiteltävän kanteen kannalta on vailla merkitystä tietää, jääkö urakansajayrityksen taloudellisen tuen vähennyksen johdosta kärsimä vahinko lopullisesti jäsenvaltion tai kunnan vastattavaksi sellaisten toimien tai tosiseikkojen takia, joilla ei ole mitään tekemistä riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon kanssa. Kantaja katsoo, että kunnan mahdollisella vastuulla lopullisen maksuvaatimuksen esittämisessä tapahtuneesta viivästyksestä ei ole mitään vaikutusta siihen, että riidanalaisen päätöksen oikeusvaikutus (eli taloudellisen tuen vähentäminen) on peräisin kyseisestä päätöksestä.
- 43 Kantaja lisää, että sen oikeussuojaa ei voida taata pelkästään kansallisella tasolla käytettävissä olevilla oikeussuojakeinoilla ja että käsiteltävän kanteen jättäminen tutkimatta ei olisi hyvän lainkäytön vaatimusten mukaista.
- 44 Toissijaisesti kantaja korostaa lopuksi, että — vaikka riidanalainen päätös ei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan koskisi kantajaa suoraan — kanne olisi kuitenkin otettava tutkittavaksi, jotta ensimmäisen oikeusasteen

tuomioistuimien voisi valvoa, ettei menettelyllisiä takeita, joihin kantajalla oli hallinnollisen menettelyn yhteydessä oikeus, ole jätetty noudattamatta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 45 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan katsotaan, että jotta yhteisön toimi koskisi suoraan yksityistä kantajaa, jolle toimea ei ole osoitettu, edellytetään, että sillä on välittömiä vaikutuksia asianomaisen oikeusasemaan ja että sen täytäntöönpano on täysin automaattista ja perustuu ainoastaan yhteisön lainsäädäntöön ilman, että muita siirtymäsääntöjä sovelletaan (ks. asia C-386/96 P, *Dreyfus v. komissio*, tuomio 5.5.1998, Kok. 1998, s. I-2309, 43 kohta; asia T-69/99, *DSTV v. komissio*, tuomio 13.12.2000, Kok. 2000, s. II-4039, 24 kohta ja asia T-9/98, *Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie v. komissio*, tuomio 22.11.2001, Kok. 2001, s. II-3367, 47 kohta).
- 46 Tästä on kysymys silloin, kun kansalliset viranomaiset panevat täytäntöön niille osoitetun toimen, jossa ei jätetä kyseisille viranomaisille mitään harkintavaltaa (asia T-54/96, *Oleifici Italiani SpA ja Fratelli Rubino v. komissio*, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. II-3377, 56 kohta). Näin on myös silloin, kun niillä, joille toimenpide on osoitettu, on vain teoreettinen mahdollisuus olla ryhtymättä yhteisön toimenpiteessä edellytettyihin toimiin ja kun heidän tahdostaan ryhtyä säädöksen mukaisiin toimenpiteisiin ei ole epäilystäkään (ks. asia 11/82, *Pirai-ki-Patraiki ym. v. komissio*, tuomio 17.1.1985, Kok. 1985, s. 207, 8—10 kohta ja em. asia *Dreyfus v. komissio*, tuomion 44 kohta).
- 47 Käsiteltävässä asiassa on korostettava, että riidanalaisessa päätöksessä — siihen sisältyvällä lopullisen maksuvaatimuksen esittämiselle varatun määräajan jatkamista koskevalla kieltäytymisellä — suljetaan pois kaikki sellaiset riidanalaiseen tukeen liittyvät suoritukset komissiolta Italian valtiolle, joita ei ole haettu ennen 31.3.1995. Se tuottaa näin ollen komission ja Italian valtion välisessä suhteessa vaikutuksen, jota kantaja on perustellusti kutsunut taloudellisen tuen ”amputoinniksi”.

- 48 Mitä tulee tämän päätöksen kantajaan kohdistuviin vaikutuksiin, on muistettava, että kantaja on vastaanottanut Syrakusan kunnalta maksun, joka vastaa yhteisön ja kansallista tukea kaikille hankkeen kustannuksille, jotka on hyväksytty valtiovarainministeriön 3.12.1996 antamassa asetuksessa (ks. edellä 18 kohta).
- 49 Kuten asiakirja-aineistosta käy ilmi, Italian viranomaiset ovat lopullisen maksuvaatimuksen esittämiselle varatun määräajan jatkamishakemusta koskevaa komission päätöstä odottamatta toimineet niin kuin tähän hakemukseen olisi annettu myöntävä vastaus (ks. edellä 17 ja 18 kohta). Tältä osin talletus- ja luottorahaston pääjohtajan 12.12.1996 tekemästä päätöksestä käy tosin ilmi, että Syrakusan kunnalle suoritettu maksu on suoritettu "väliaikaisena ennakko-na". Sitä vastoin Syrakusan kunnan 16.1.1997 tekemään päätökseen, jossa hyväksytään 2 703 913 080 ITL:n maksu kantajalle, ei sisälly mitään varaumaa, ja siinä todetaan, että kyseessä on loppuosa tuesta, joka liittyy kantajan suoritamiin töihin.
- 50 Tässä tilanteessa riidanalaisella päätöksellä on vaikutuksia kantajan oikeus- asemaan ainoastaan, jos sillä tämän päätöksen johdosta on velvollisuus korvata sen yhteisön tukena saaman määrän ja komission Italian valtiolle riidanalaisen päätöksen mukaisesti suorittaman määrän välinen erotus.
- 51 Mitään tällaista velvollisuutta ei kuitenkaan seuraa itse riidanalaisesta päätöksestä eikä mistään yhteisön oikeuden säännöksestä, joka voisi säännellä kyseisen päätöksen vaikutusta.
- 52 Lisäksi minkään asiakirja-aineiston seikan perusteella ei voida päätellä, ettei toimivaltaisilla Italian viranomaisilla olisi mitään harkintavaltaa tai jopa mitään päätösvaltaa tällaisen palautuksen osalta. Tältä osin se seikka, että käyttö-oikeusurakkasopimuksen 20 kohdassa näytetään ilmaistavan kansallisten viran-

omaisten tarkoitus siirtää kantajan vastuulle kaikkien yhteisön tukeen liittyvien komission päätösten seuraukset, ei riitä luomaan EY 230 artiklan neljännessä kohdassa edellytettyä suoraa vaikutusta kantajan etuihin.

- 53 Italian viranomaisten itsenäisesti tekemä päätös — joka koskee alun perin suunniteltua yhteisön tukea kokonaisuudessaan vastaavan määrän suorittamista kantajalle odottamatta haettua jatkoaikaa koskevaa komission päätöstä — on siten riidanalaisen päätöksen ja kantajan oikeusaseman välissä.
- 54 Näin ollen riidanalainen päätös ei koske kantajaa suoraan.
- 55 Sen kantajan väitteen osalta, jonka mukaan kantaja ei kansallisella tasolla saa tehokasta oikeussuojaa, riittää sen muistaminen, että vaikka oikeussuojatie mahdollisesti puuttuisi kansallisessa oikeudessa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voi tästä syystä ylittää EY 230 artiklan neljännessä kohdassa asetettuja toimivaltansa rajoja (asia T-398/94, Kahn Scheepvaart v. komissio, tuomio 5.6.1996, Kok. 1996, s. II-477, 50 kohta).
- 56 Kantajan väite, jonka mukaan kanne olisi otettava tutkittavaksi, jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi tutkia, onko komissio ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä noudattanut kantajan oikeutta tulla kuulluksi, on myös hylättävä. Tältä osin on korostettava, että käsiteltävässä asiassa esiin tullutta tilannetta ei voida rinnastaa siihen, joka on johtanut asiassa T-450/93, Lisrestal vastaan komissio, 6.12.1994 annettuun tuomioon (Kok. 1994, s. II-1177, 45 ja 46 kohta, vahvistettu asiassa C-32/95, komissio v. Lisrestal, 24.10.1996 annettulla tuomiolla), johon kantaja on vedonnut.

57 Erotuksena edellä mainitussa asiassa Lisrestal vastaan komissio annettuun tuomioon johtaneen asian kantajiin käsiteltävän asian kantajaa ei ole mainittu nimeltä komission riidanalaisia tukia koskevissa päätöksissä. Riidanalainen päätös perustuu menettelyllisiin syihin, jotka ovat kantajan, jota ei ole arvosteltu mistään sääntöjenvastaisuudesta, toiminnasta riippumattomia, ja kyseisessä päätöksessä ei kantajalle aseteta mitään palautusvelvollisuutta. Näin ollen suoraa yhteyttä — sellaista kuin edellä mainitussa asiassa Lisrestal vastaan komissio annettuun tuomioon johtaneessa asiassa —, joka voisi antaa kantajalle suoran intressin riidanalaisen päätöksen kumoamiseen ja oikeuden tulla kuulluksi ennen sen tekemistä, ei ole olemassa.

58 Näin ollen kanne on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan nojalla jätettävä tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulut

59 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

60 Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan myös komission oikeudenkäyntikulut komission vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(toinen jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

- 1) Kanne jätetään tutkimatta.
- 2) Kantaja veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Annettiin Luxemburgissa 6 päivänä kesäkuuta 2002.

H. Jung

kirjaaja

R. M. Moura Ramos

jaoston puheenjohtaja